

VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

**SPRENDIMAS
DĖL VILNIAUS RAJONO ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2022 m. vasario 18 d. Nr. T3-57

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punktu, 16 straipsnio 2 dalies 36 punktu, 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Vilniaus rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a** :

1. Patvirtinti Vilniaus rajono želdynų ir želdinių apsaugos taisykles (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Vilniaus rajono tarybos 2021 m. birželio 25 d. sprendimą Nr. T3-168 „Dėl Vilniaus rajono želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“.
3. Skelbti šį sprendimą Teisės aktų registre ir Vilniaus rajono savivaldybės tinklalapyje.

Savivaldybės merė

Marija Rekst

PATVIRTINTA
Vilniaus rajono savivaldybės tarybos
2022 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. T3-57
(Vilniaus rajono savivaldybės tarybos
2025 m. rugsėjo 26 d. sprendimo
Nr. T3-286(1.6 E) redakcija)

VILNIAUS RAJONO ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus rajono želdynų ir želdinių apsaugos taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja Vilniaus rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) teritorijoje ne miško žemėje esančių želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo reikalavimus, taikomus fiziniams ir juridiniams asmenims jiems įstatymų nustatyta tvarka priskirtose ir bendrojo naudojimo teritorijose bei asmenims, kurie pagal atitinkamas sutartis pastarąsias teritorijas tvarko ir prižiūri arba vykdo statybos ir remonto darbus.

2. Taisyklių tikslas ir paskirtis – nustatyti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę.

3. Taisyklės netaikomos miško žemėje augantiems augalams, žemės ūkio paskirties žemėje augantiems žemės ūkio augalams ir apleistiems žemės ūkio naudmenų plotams, apaugusiems sumedėjusiais augalais, išskyrus juose augančius saugomus ir saugotinus želdinius.

4. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymu, šio įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais ir kitais Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais.

5. Fiziniai ir juridiniai asmenys želdynus ir želdinius saugo, tvarko ir prižiūri patys arba sudaro sutartis su asmenimis, turinčiais atitinkamą kvalifikaciją ir kuriems Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka yra suteikta teisė vykdyti šiuos darbus, vadovaudamiesi Želdynų įstatymu, šio įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais, kitais Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais bei taisyklėmis.

6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **komisija** – Vilniaus rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisija, sudaryta Savivaldybės tarybos sprendimu;

6.2. **leidimas** – leidimas kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius;

6.3. **prašymas** – prašymas leisti kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti želdinius;

6.4. **atskirasis želdynas** – parkas, miesto ar miestelio sodas, skveras ar kitoks želdynas, esantis žemės sklype, kuris pagal jo naudojimo būdą priskiriamas prie atskirųjų želdynų teritorijų;

6.5. **krūmas** – augalas su keliais ar keliolika maždaug vienodo storio (lygiaverčių) sumedėjusių ir kasmet iš antžeminių ar požeminių pumpurų priaugančių stiebų;

6.6. **saugotini želdiniai** – medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. 206 „Dėl Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“ kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės tarybos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas;

6.7. **nesaugotini želdiniai** – vaismedžiai, augantys Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, kurių kamieno skersmuo yra mažesnis nei 40 cm, krūmai, vaiskrūmiai ir invazinės rūšys patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. D1-433 „Dėl Invazinių Lietuvoje rūšių sąrašo patvirtinimo“;

- 6.8. **Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė** – želdynų ir (ar) želdinių fizinės, ekologinės, fiziologinės, estetinės būklės, mechaninio stabilumo ir gyvybinės erdvės tyrimas ir vertinimas.
- 6.9. **priklausomasis želdynas** – želdynas, esantis statiniams ir įrenginiams skirtame žemės sklype;
- 6.10. **planiniai želdinių kirtimo ir (ar) genėjimo darbai** – vykdomi pagal želdinių inventorizacijos duomenis;
- 6.11. **neplaniniai želdinių kirtimo ir (ar) genėjimo darbai** – želdinių pertvarkymas vykdant infrastruktūros plėtros, remonto ar rekonstrukcijos darbus, želdinių pertvarkymas pagal patvirtintus planus ir projektus bei nepatenkinamos sanitarinės būklės želdinių šalinimas ar genėjimas;
- 6.12. **intensyvus želdinių genėjimas** – želdinių priežiūros darbai, kurių metu pašalinama daugiau kaip 30 procentų medžių ar krūmų lajos tūrio;
- 6.13. **kvalifikuotas asmuo** – teisės aktų nustatyta tvarka atitinkamą kvalifikaciją turintis asmuo, galintis atlikti bei prižiūrėti želdinių sodinimo ar priežiūros darbus;
- 6.14. **viešoji erdvė, bendrojo naudojimo teritorija** – gyvenamosios vietovės, urbanizuotos teritorijos erdvinis struktūros elementas, skirtas visuomenės bendriesiems interesams;
- 6.15. **žalioji jungtis** – želdynų, pavienių želdinių ir vertikaliųjų ir (ar) stogo želdinių visuma, užtikrinanti rekreacinius ir (ar) ekologinius ryšius tarp atskirųjų želdynų, miško masių ir (ar) kitų gamtinio karkaso struktūrų;
- 6.16. **neteisėtas želdinių naikinimas** – tiesioginis ar netiesioginis mechaninis ar cheminis poveikis želdiniams ar jų aplinkos sąlygų pakeitimas, dėl kurio pažeidžiamos želdinių gyvybinės funkcijos, želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas nesilaikant teisės aktų reikalavimų, taip pat saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neturint galiojančio leidimo, sprendimo ar nesumokėjus želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos;
- 6.17. **želdynas** – ne mažesnis kaip 0,01 hektaro ne miško žemės plotas su želdiniais, kuriame gali būti vandens telkinių, želdynų statinių ir įrenginių, vejų ir gėlynų;
- 6.18. **želdiniai** – ne miško žemėje įveisti ar natūraliai augantys medžiai, krūmai ar lianos;
- 6.19. **želdinių gerovė** – optimalus želdinių fiziologinių, ekologinių ir gyvybinės erdvės poreikių tenkinimas, siekiant išsaugoti želdinių sveikumą, ilgaamžiškumą ir atsparumą;
- 6.20. **želdyno pertvarkymas** – želdyno struktūros keitimas, iškertant ar kitaip pašalinant iš augimo vietos ne mažiau kaip 20 procentų želdyno želdinių arba papildant želdyną naujais želdiniais, kurie sudarys ne mažiau kaip 20 procentų želdyne jau esančių želdinių skaičiaus.
- 6.21. **želdynų ir želdinių apsauga** – visuma veiksmų ir priemonių, kuriomis užtikrinamas želdynų kompozicijos, želdinių kiekio ir biologinės įvairovės išsaugojimas, želdinių gerovė, įskaitant želdynų ir želdinių apsaugą nuo neteisėto jų naikinimo.
7. Vilniaus rajono savivaldybė organizuoja ir koordinuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos ir Lietuvos Respublikos želdynų įstatymais priskirtų bendrojo naudojimo teritorijose esančių želdinių tvarkymą ir priežiūrą.
8. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos galiojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS, PRIEŽIŪROS IR TVARKYMO, ŽELDYNŲ KŪRIMO IR ŽELDINIŲ VEISIMO PRINCIPAI

9. Želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, želdynų kūrimas ir želdinių veisimas organizuojami pagal šiuos principus:

9.1. **darnaus vystymosi** – želdynų sistema kuriama derinant aplinkos apsaugos, socialinio ir ekonominio vystymosi tikslus: saugoma ir turtinama biologinė įvairovė, kraštovaizdžio savitumas, palaikomos ekosistemų funkcijos; išlaikomi užstatytų teritorijų, želdynų ir gyventojų poilsiui

bei sveikatingumui skirtų teritorijų pagal galiojančias normas nustatyti optimalūs ploto santykiai, ekologiniai ir estetiniai ryšiai aplinkoje; siekiama vientiso ir tolygaus želdynų išdėstymo ir bendros želdynų sistemos sukūrimo, prioritetą teikiant regiono gamtines ir klimatinės sąlygas atitinkančioms rūšims; kuriant želdynus, sodinant naujus ar prižiūrint ir tvarkant esamus želdinius, numatomos prevencinės priemonės, užtikrinančios asmenų ir eismo saugumą automobilių ir geležinkelio keliuose, mažinančios neigiamą poveikį statiniams; planuojamos želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo priemonės turi būti ekonomiškai pagrįstos;

9.2. viešojo intereso prioriteto – į sprendimų dėl želdynų ir želdinių priėmimą įtraukiama suinteresuota visuomenė; priimančios sprendimus dėl želdynų ir želdinių, derinami valstybės, savivaldybių, suinteresuotos visuomenės interesai, atsižvelgiama į estetinių, psichologinių, rekreacinių ir edukacinių visuomenės poreikių tenkinimo galimybes, suinteresuotos visuomenės motyvuotą nuomonę;

9.3. profesionalumo ir atsakomybės – užtikrinama, kad želdynus kurtų, želdynų ir želdinių apsauga rūpintųsi, prižiūrėtų ir tvarkytų profesinės kvalifikacijos reikalavimus atitinkantys asmenys; perkančiosios organizacijos, organizuodamos viešuosius pirkimus želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo ar želdynų ir želdinių būklės ekspertizės darbams atlikti, turi užtikrinti, kad šiuos darbus vykdyti būtų atrinkti profesinės kvalifikacijos reikalavimus atitinkantys asmenys;

9.4. tęstinumo – užtikrinant praeityje susiformavusių ir suformuotų želdynų ir pavienių želdinių, istorinių želdynų ir juose arba greta jų esančių pastatų ansamblių ar kompleksų vientisumą, atsižvelgiant į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo tradicijas, kuo ilgiau palaikyti brandžių medžių gyvybingumą;

9.5. želdinių gerovės užtikrinimo – kuriant želdynus, tvarkant ir prižiūrint želdynus ir pavienius želdinius, taip pat atliekant su želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymu nesusijusius darbus želdinių augimo vietose, siekiama pasirinkti darbų atlikimo laiką ir priemones, padedančias išlaikyti ir užtikrinti želdinių sveikumą, ilgaamžiškumą ir fizinį atsparumą;

9.6. siekiama išsaugoti tvarkymo metu esamus, gyvybingus, perspektyvius želdinius jų augimo vietoje, prioritetą teikiant jau susiformavusiems želdynams prižiūrėti ir atnaujinti;

9.7. planiniai želdinių priežiūros, kirtimo, genėjimo darbai atliekami pagal parengtą želdinių inventorizaciją;

9.8. planinius želdinių kirtimo darbus rekomenduojama atlikti ne vegetacijos laikotarpiu (nuo rugpjūčio 1 iki kovo 15 dienos), išskyrus atvejus, kai želdiniai kelia grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai, turtui, saugiam eismui, saugiam elektros energijos, šilumos, dujų, naftos ir jos produktų tiekimo atnaujinimui arba tiesiant ir atnaujinant kelius.

9.9. skirtingose teritorijose želdinių sodinimo, priežiūros ir šalinimo reglamentavimas gali skirtis priklausomai nuo želdinių augimo vietos.

III SKYRIUS **ŽELDYNŲ SISTEMA IR ŽELDYNŲ NORMAVIMAS**

10. Siekiant geriau subalansuoti urbanistinio ir gamtinio karkaso struktūras, užtikrinti gyvenamosios aplinkos kokybės ir rekreacinius poreikius, palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą ir ekosistemų funkcijas, kuriama želdynų sistema.

11. Želdynų sistemą sudaro:

- 11.1. atskirieji želdynai;
- 11.2. priklausomieji želdynai;
- 11.3. pavieniai želdiniai;
- 11.4. žaliosios jungtys.

12. Želdynų sistema planuojama Savivaldybės lygmens ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, įvertinus vietovei būdingus gamtinius ir kultūrinius kraštovaizdžio elementus, istorinę raidą, urbanistinę erdvinę struktūrą, bendruosius teritorijų naudojimo ir apsaugos reikalavimus.

13. Atskiriesiems želdynams formuojami jiems skirti žemės sklypai, kuriuose rekreaciniais, mokslo, mokymo, kultūros, švietimo, pažinimo, aplinkos kokybės gerinimo, sveikatinimo, estetiniais ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti kuriami ir tvarkomi želdynai.

14. Priklausomieji želdynai kuriami ir tvarkomi atsižvelgiant į žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais.

15. Miestų, miestelių ir kurortų teritorijose minimalų privalomą viešųjų atskirųjų želdynų plotą vienam gyventojui ir didžiausius jų pasiekiamumo atstumus (toliau – atskirųjų želdynų norma), privalomus rengiant teritorijų planavimo dokumentus, tvirtina aplinkos ministras.

16. Draudžiama keisti žemės sklypo, kuris pagal naudojimo būdą priskirstas atskirųjų želdynų teritorijoms, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) naudojimo būdą, skaidyti tokį žemės sklypą į mažesnius žemės sklypus, jeigu dėl to sumažėtų viešojo atskirojo želdyno plotas, išskyrus atvejus, kai kartu su sprendimu dėl žemės sklypo, kuris pagal naudojimo būdą priskirstas atskirųjų želdynų teritorijoms, pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) naudojimo būdo pakeitimo ar tokio žemės sklypo suskaidymo į mažesnius žemės sklypus, priimamas sprendimas dėl lygiaverčio sumažėjusiam plotui naujo viešojo atskirojo želdyno sukūrimo ne didesniu kaip 500 metrų atstumu nuo žemės sklypo, kuris pagal naudojimo būdą priskirstas atskirųjų želdynų teritorijoms ir kurio pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) naudojimo būdą nuspręsta pakeisti ar kurį nuspręsta suskaidyti į mažesnius žemės sklypus.

17. Priklausomųjų želdynų minimalų privalomą santykinį plotą žemės sklype, skirtą išimtinai tik želdiniams augti (toliau – priklausomųjų želdynų norma), jo apskaičiavimo tvarką ir teritorijas, kurioms priklausomųjų želdynų norma nenustatoma, tvirtina Aplinkos ministras. Priklausomųjų želdynų norma nustatoma atsižvelgiant į teritoriją, kuriai rengiamas teritorijų planavimo dokumentas, esamą ar numatomą žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), žemės sklype esančių ir projektuojamų pastatų paskirtį. Priklausomųjų želdynų norma gali būti kompensuojama vertikaliuoju pastatų apželdinimu, su žemės sklypu besiribojančių ar ne didesniu kaip 200 metrų atstumu nuo žemės sklypo ribos esančių ar numatytų įveisti atskirųjų želdynų arba rekreacijai pritaikytų miškų plotais – didžiausius leidžiamus kompensuoti priklausomųjų želdynų normų dydžius ir jų apskaičiavimo tvarką nustato aplinkos ministras. Priklausomųjų želdynų norma privaloma rengiant teritorijų planavimo dokumentus.

18. Ne rečiau kaip kartą per 5 metus Savivaldybės vykdomoji institucija Aplinkos apsaugos skyrius patikrina, ar želdynų ir želdinių teritorijose priklausomųjų želdynų normos įvykdytos, ir iki kitų po patikrinimo metų pirmojo ketvirčio pabaigos Savivaldybės interneto svetainėje paskelbia informaciją apie priklausomųjų želdynų normos įvykdymą želdynų ir želdinių teritorijose, ir, jeigu priklausomųjų želdynų normos želdynų ir želdinių teritorijose neįvykdytos, pateikia informaciją apie numatytą problemos sprendimą ir įgyvendinimo terminą.

19. Iki kiekvienų metų pirmojo ketvirčio pabaigos vykdomosios institucijos Aplinkos apsaugos skyrius Savivaldybės interneto svetainėje paskelbia atnaujintą informaciją apie atskirųjų želdynų normų įvykdymą jos teritorijoje ir, jeigu atskirųjų želdynų normos Savivaldybės teritorijos dalyje neįvykdytos, pateikia informaciją apie numatytos problemos sprendimą ir įgyvendinimo terminą. Savivaldybė inicijuoja Savivaldybės teritorijos ar jos dalies bendrojo plano pakeitimus, formuoja žemės sklypus naujiems atskiriesiems želdynams, įgyvendina kitus veiksmus, kad atskirųjų želdynų normos būtų įvykdytos, taip pat ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus Savivaldybės interneto svetainėje pateikia informaciją apie atliktus veiksmus.

IV SKYRIUS

ŽELDYNŲ KŪRIMAS, ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGA, PRIEŽIŪRA IR TVARKYMAS, ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ INVENTORIZAVIMAS IR BŪKLĖS STEBĖSENA

20. Želdynų kūrimas apima želdynų planavimo, želdynų projektavimo ir želdynų projekto įgyvendinimo procesus, kurių metu, atsižvelgiant į Taisyklių II skyriuje nurodytus bendruosius želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo principus, formuojami nauji arba pertvarkomi esami želdynai.

21. Želdynų sistemos ar jos dalių ribos numatomos, saugomi ir saugotini želdiniai gali būti pažymimi, sprendiniai dėl atskirųjų ir priklausomųjų želdynų gali būti nustatomi šiuose teritorijų planavimo dokumentuose: Vilniaus rajono savivaldybės ar jų dalių bendruosiuose planuose, detaliuosiuose planuose, inžinerinės infrastruktūros vystymo planuose, specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentuose (žemėtvarkos schemose, kaimo plėtros žemėtvarkos projektuose), saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose.

22. Naujiems viešiesiems atskiriesiems želdynams įrengti ar esamiems viešiesiems atskiriesiems želdynams pertvarkyti privaloma parengti želdyno projektą. Viešųjų atskirųjų želdynų statiniams ir įrenginiams rengiami statinių projektai, kai tokių projektų rengimą numato Statybos įstatymas.

23. Priklausomųjų želdynų įrengimas ar pertvarkymas numatomas statinių ir įrenginių projektuose, kuriuose būtina įvertinti želdinių inventorizavimo duomenis ir nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto išvadą, kai tokią išvadą parengti būtina, vadovautis priklausomųjų želdynų normomis, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, statybą ir teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

24. Privatiems želdynams įrengti, prižiūrėti ir tvarkyti želdynų projektų rengti neprivaloma. Įrengiant ar pertvarkant privačius želdynus, veisiant želdinius privačioje žemėje, būtina laikytis želdinių sodinimo minimalių atstumų ir priežiūros reikalavimų, nustatomų aplinkos ministro tvirtinamose Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėse.

25. Viešųjų atskirųjų želdynų projektavimo tvarka ir etapai:

25.1. naujo želdyno įkūrimą ir tvarkymą inicijuoja seniūnijos po viešo svarstymo su seniūnaitijų ir bendruomenių atstovų pateiktais pasiūlymais;

25.2. parengiamojo etapo metu, prieš pradedant projektuoti želdyną, parengiamos projektavimo sąlygos, projektavimo darbų užduotis, topografinė nuotrauka, atliekamas želdinių inventorizavimas (arba tikslinami anksčiau kaip prieš 3 metus atliktų inventorizavimų ir (ar) būklės stebėsenos duomenys), atliekama želdynų ir želdinių būklės ekspertizė, kai tokią ekspertizę privaloma atlikti vadovaujantis Želdynų įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi; atliekami želdyno esamos būklės (aplinkos, dirvožemio, dendrologiniai, biologinės įvairovės, teikiamų ekosisteminių paslaugų, hidrologiniai, istoriniai ir archeologiniai (projektuojant istorinius želdynus), kiti tyrimai; atliekamos vietos gyventojų apklausos ir (ar) konsultacijos dėl jų poreikių; parengiama, suinteresuotai visuomenei pristatoma ir su suinteresuota visuomene aptariama projekto idėja apie želdyno paskirtį, galimus pagrindinius želdyno projekto sprendinius, preliminarus jų įgyvendinimo biudžetas;

25.3. projektavimo etapo metu rengiamas želdyno projektas – tekstine ir grafine forma pateikiami parengiamojo etapo išvadų pagrindu suformuoti želdyno ekologiniai, techniniai ir architektūriniai-meniniai sprendiniai, sąnaudų kiekių žiniaraščiai; istoriniams želdynams rengiamas želdyno tvarkybos darbų projektas; želdyno projektas pristatomas suinteresuotai visuomenei; želdyno projekto užsakovo sprendimu gali būti rengiamas ir želdyno darbo projektas;

25.4. parengtą, suinteresuotai visuomenei pristatytą ir pagal želdyno projekto užsakovo nurodymus patikslintą želdyno projektą priima ir patvirtina želdyno projekto užsakovas.

26. Viešųjų atskirųjų želdynų įrengimas finansuojamas iš šių Taisyklių 68 ir 69 punktuose nurodytų lėšų.

27. Už želdynų ir želdinių apsaugą atsako želdynų ir želdinių savininkai ar valdytojai.

28. Viešųjų atskirųjų želdynų projektai, apimantys kompleksinį želdyno tvarkymą – reljefo formavimą, želdinių, kelių, takų, želdynų statinių ir įrenginių, vandens telkinių tvarkymą, lauko apšvietimą, vandens tiekimą, kitus želdyno teritorijos tvarkymo elementus, rengiami vadovaujantis Želdynų įstatymu, Lietuvos Respublikos architektūros įstatymu, Teritorijų planavimo įstatymu, Statybos įstatymu ir Statybos įstatymą įgyvendinančiais statybos techniniais reglamentais, numatančiais statinio projektavimą.

29. Želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbai vykdomi vadovaujantis šiomis Taisyklėmis, želdynų projektais, kai tokius projektus privaloma parengti, vadovaujantis šių Taisyklių 21 punktu, aplinkos ministro tvirtinamomis Medžių ir krūmų, vandens telkinių, esančių želdynuose,

priežiūros taisyklėmis. Želdynų statiniai ir įrenginiai prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis statinių projektais ir (ar) tokių objektų priežiūrą ir tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

30. Parkus, skverus, gatvių ir kitus bendrojo naudojimo želdinius prižiūri ir jų tvarkymą organizuoja tos teritorijos seniūnija, kuri su ūkio subjektais sudarinėja sutartis želdynams tvarkyti ir prižiūrėti. Seniūnija kontroliuoja atliekamų darbų kokybę ir kiekį. Želdynų įstatymo numatyta tvarka skelbia apie planuojamus darbus.

31. Želdinių apsaugos reikalavimai vykdant statybos darbus, įskaitant valstybinės reikšmės kelių ir viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių statybos ir remonto darbus, nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklėse.

32. Medžiai ir krūmai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus dėl augimo vietos, rūšies, matmenų ir būklės, priskiriami saugotiniams želdiniams.

33. Viešieji atskirieji želdynai tvarkomi ir prižiūrimi pagal želdynų projektus, išskyrus šiuos želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus: kasmetinį medžių ir krūmų genėjimą, nudžiūvusių, pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui keliančių, invazinių medžių ir krūmų kirtimą, medžių ir krūmų atžalų pašalinimą, tręšimą, želdynų statinių ir įrenginių tvarkymą ir kitus želdynų ir želdinių priežiūros darbus, skirtus gerai fizinei ir estetinei želdyno būklei palaikyti.

34. Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo metu turi būti išsaugoti augantys sveiki, gyvybingi, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingi, perspektyvūs augalai – dar nepasiekę gamtinės brandos ar ją pasiekę, tačiau nekeliantys nei fizinio, nei ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojaus aplinkai. Draudžiama kirsti, kitaip iš augimo vietos pašalinti ar intensyviai genėti saugotinus medžius nuo kovo 15 dienos iki rugpjūčio 1 dienos, išskyrus atvejus, kai jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams, eismo ar skrydžių saugumui, taip pat kai tai būtina remontuojant, rekonstruojant ar tiesiant naują valstybinės reikšmės kelią, įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus.

35. Želdynai ir želdiniai nuo ligų ir kenkėjų saugomi vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamomis Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklėmis.

36. Valstybinės reikšmės parkų, kitų viešųjų želdynų, viešųjų ir konfesinių kapinių, gatvių želdinių priežiūrą ir tvarkymą, kitoje negu privačioje žemėje augančių saugotinių želdinių genėjimą gali atlikti tik Želdynų įstatyme numatytą kvalifikaciją turintys želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo specialistai.

37. Želdinius, kurie auga viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose, tvarko ir naujus želdinius šiose zonose veisia viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas. Želdinius, kurie auga privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, saugo ir tvarko privažiuojamųjų geležinkelio kelių savininkas ar valdytojas.

38. Valstybinės reikšmės automobilių kelių želdiniai prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis Želdynų įstatymu, Kelių įstatymu ir Vyriausybės patvirtintu Kelių priežiūros tvarkos aprašu.

39. Želdynų ir želdinių inventorizavimo darbai ir informacija apie inventorizaciją skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

40. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos tikslas – surinkti, apibendrinti ir šių Taisyklių 61 punkte nustatyta tvarka viešinti duomenis apie želdynų ir želdinių rūšinę sudėtį, plotus, želdinių parametrus, būklę, sudaryti sąlygas šiuos duomenis naudoti planuojant ir projektuojant želdynus, planuojant želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, vertinant želdynų plotų atitiktį teisės aktuose nustatytoms želdynų normoms ir nustatant želdynų ir želdinių būklės pokytį.

41. Želdynų ir želdinių inventorizavimą gali atlikti asmenys, baigę kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir įgiję aukštąjį koleginių arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą ar turintys tarptautinės arboristikos asociacijos sertifikavimo centro išduotą medžių techninio eksperto ar medžių rizikos vertinimo specialisto sertifikatą, ir turintys ne mažesnę kaip vienų metų patirtį želdynų priežiūros ir tvarkymo srityje. Jeigu inventorizavimas atliekamas nenuotoliniu metodu ir yra būtinybė patekti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, želdynus ir želdinius inventorizuojantys specialistai, pateikę asmens dokumentą ir savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą patvirtinimą raštu apie savivaldybės administracijos pavedimu atliekamų inventorizavimo darbus, turi teisę darbo dienomis šviesiu paros metu įeiti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, atlikti inventorizavimo darbus. Žemės sklypų savininkai ir

valdytojai apie želdynų ir želdinių inventorizavimą informuojami šių Taisyklių 40 punkte nustatyta tvarka.

42. Nustačius želdinių būklės ekspertui (arboristui, dendrologui ar želdinių ekspertui) želdinių tvarkymo priemonės, šios priemonės turi būti įgyvendintos per nustatytą terminą. Neįgyvendinus tvarkymo priemonių per nustatytą laikotarpį, laikoma, kad želdinių tvarkymo sąlygos yra pažeistos, o atsakingi asmenys gali būti traukiami atsakomybėn pagal galiojančius teisės aktus. Tokiu atveju savivaldybės administracija turi teisę inicijuoti privalomas priemones želdinių apsaugai užtikrinti.

43. Savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių būklės stebėseną vykdo Savivaldybė pagal Savivaldybės želdynų ir želdinių būklės stebėsenos planą, parengtą pagal aplinkos ministro tvirtinamą Želdynų ir želdinių būklės stebėsenos programą.

44. Siekiant užtikrinti želdinių priežiūros kokybę, Savivaldybės bendrojo naudojimo erdvėse želdinius prižiūrėti gali tik įmonė, turinti kvalifikuotus specialistus.

45. Vykdydami statybos darbus, Asmenys turi laikytis tuo metu galiojančiomis Aplinkos ministro patvirtintomis Želdinių apsaugos, vykdančios statybos darbus, taisyklėmis.

46. Sodmenų kokybės reikalavimus viešiesiems želdynams įrengti ir želdiniams viešosiose erdvėse sodinti nustato aplinkos ministras.

47. Želdynai kuriami, želdiniai veisiami (išskyrus privačioje žemėje veisiamus želdinius) vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais, želdynų tvarkymo ir kūrimo projektais, kitais dokumentais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis.

V SKYRIUS REIKALAVIMAI ŽELDINIAMS TVARKYTI

48. Saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint Savivaldybės vykdomosios institucijos pagal Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintą Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašą išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – Leidimas) ar vadovaujantis galiojančiu Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo (toliau – Sprendimas).

49. Želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo metu turi būti siekiama išsaugoti augančius sveikus, gyvybingus, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingus, perspektyvius želdinius – dar nepasiekusius gamtinės brandos ar ją pasiekusius, tačiau nekeliančius nei fizinio, nei ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojaus aplinkai.

50. Jeigu statybų (teisės aktų nustatyta tvarka esant išduotam statybą leidžiančiam dokumentui) metu želdynų ir želdinių išsaugoti nepavyksta, želdynus ir želdinius šalinti galima tik atsodinus tokį želdinių kiekį, koks yra pašalinamas (atsodinamų medžių kamienų skersmenų suma turi atitikti pašalintų medžių kamienų skersmenų sumą), ir užpildžius Taisyklių 1 priedą. Šis reikalavimas netaikomas Taisyklių 6.7 papunktyje nurodytiems želdiniams.

51. Medžių persodinimas vykdomas tais atvejais, kai nėra galimybės jų išsaugoti augimo vietoje: platinant gatves, vykdančios statybos ar rekonstravimo darbus, formuojant kraštovaizdį:

51.1. stambūs medžiai persodinami su žemės gumulu, kurio diametras ne mažesnis kaip 2,0 x 2,0 m;

51.2. medžių persodinimo darbai vykdomi pagal nustatytą tvarką, parengtą ir patvirtintą atskirųjų ir priklausomųjų želdynų tvarkymo ir kūrimo projektą;

51.3. persodinami sveiki, gerai išsivystę, be mechaninių pažeidimų, šalčio plyšių ir persodinti paruošti medžiai;

51.4. pasodintus ar persodintus medžius privaloma ne mažiau kaip 3 metus prižiūrėti;

51.5. draudžiama persodinti medžius su sausa viršūne, stiebo ir (ar) šaknų puvinium, ligotus, vienašone, nesusiformavusia ląja, jų vegetacijos metu.

52. Jeigu pasodinti ar persodinti medžiai per laikotarpį, nurodytą 51.4 papunktyje, neprigija, privaloma neprigijusius medžius pašalinti, o į jų vietą pasodinti naujus.

53. Draudžiama, kertant ar genint medžius piliakalnių ar pilkapių objekto teritorijoje, darbams naudoti sunkiąją ar kitą techniką, galinčią pažeisti kultūrinį sluoksnį. Draudžiama rauti kelmus.

54. Medžius, kurių kamieno skersmuo 1,3 metro aukštyje yra 12 ar daugiau centimetrų, augančius miestų gyvenamųjų vietovių požeminių inžinerinių tinklų apsaugos zonose ir ant pastatų dalių, kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti žemės sklypo savininkas, valdytojas ar naudotojas (išskyrus atvejus, kai jau gautas leidimas kirsti, kitaip pašalinti ar intensyviai genėti medžius) gali tik pateikęs pranešimą apie ketinimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti medžius savivaldybės vykdomajai institucijai, iki darbų pradžios likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų. Pranešimui taikomi reikalavimai ir pranešimo nagrinėjimo tvarka nustatomi savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėse. Gavusi pranešimą apie ketinimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti medžius, savivaldybės vykdomoji institucija per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos patikrina, ar pranešime nurodyti medžiai nėra priskiriami saugotiniams želdiniams, ir tokiu būdu, koku buvo pateiktas pranešimas, informuoja pranešimą pateikusį asmenį, ar pranešime nurodytiems medžiams kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikia gauti leidimą arba dėl jų turi būti priimtas sprendimas šiame straipsnyje nustatyta tvarka. Elektros tinklus, šilumos perdavimo tinklus, magistralinius dujotiekius ir naftotiekius (produktotiekius) eksploatuojantys asmenys ar jų įgalioti tretieji asmenys, ketinantys kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti tokius medžius šių objektų apsaugos zonose, privalo likus iki darbų pradžios ne mažiau kaip 5 darbo dienoms raštu apie tai informuoti žemės, kurioje auga želdiniai, savininką, valdytoją ar naudotoją, taip pat savivaldybės vykdomąją instituciją (išskyrus dėl medžių ir (ar) krūmų, augančių elektros tinklų proskynose) ir nurodyti medžio vietą (adresą ar koordinates).

VI SKYRIUS

SU ŽELDYN AIS IR ŽELDINIAIS SUSIJĘS VIEŠASIS INTERESAS IR VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

55. Vykdam tinkamą želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, įgyvendinant skaidrų želdynų kūrimo ir pertvarkymo procesą užtikrinamas viešasis interesas, kuris įgyvendinamas:

55.1. išsiaiškinant ir įvertinant visuomenės poreikius prieš pradedant planuoti, projektuoti ir įgyvendinti viešųjų želdynų projektus;

55.2. teritorijų planavimo įstatymo ir Vyriausybės patvirtintų Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priiman t sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų nustatyta tvarka vykdam teritorijų planavimo dokumentų, kuriais planuojami želdynai, viešinimo procedūras ir šių Taisyklių nustatyta tvarka informuojama visuomenė apie numatomą viešųjų želdynų projektų rengimą ir įgyvendinimą;

55.3. šių Taisyklių nustatyta tvarka informuojama visuomenė apie priimtus sprendimus ir išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos, Komisijos išvadas, želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadas ir numatomus atlikti viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus;

55.4. skelbiant želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos duomenis ir juos patikslinant šių Taisyklių nustatyta tvarka;

55.5. šių Taisyklių nustatyta tvarka viešai skelbiant Savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių būklės stebėsenos duomenis, želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadas, Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadas.

56. Viešųjų želdynų projektavimas yra viešas. Viešųjų atskirųjų želdynų projektavimo viešumą užtikrina želdyno projekto užsakovas. Viešųjų priklausomųjų želdynų projektavimo viešinimas įgyvendinamas rengiant teritorijų planavimo dokumentus arba statinių statybos projektus Teritorijų planavimo įstatymo ir Statybos įstatymo nustatyta tvarka.

57. Informacija apie numatomą viešojo atskirojo želdyno projektavimą likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki šio projekto parengiamojo etapo pradžios dienos paskelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, taip pat seniūnijos, kurioje numatytas projektuoti viešasis atskirasis želdynas, skelbimų

lentoje, informaciniuose stenduose numatomo projektuoti viešojo atskirojo želdyno teritorijoje arba greta jos vizualinės apžvalgos zonoje, nurodant, kokie parengiamojo etapo darbai ir kokiu laiku numatomi, iki kada ir kur galima susipažinti su planuojamais darbais, kur siūsti pasiūlymus ir pastabas dėl planuojamų darbų, taip pat informacija apie numatomus želdyno projekto parengimo, pristatymo suinteresuotai visuomenei, projekto patvirtinimo ir įgyvendinimo terminus. Pastabos ir pasiūlymai dėl numatomų viešojo atskirojo želdyno projektavimo darbų teikiami viso projektavimo proceso metu iki viešo svarstymo su suinteresuota visuomene pabaigos, o viešo svarstymo metu pasiūlymai teikiami ir žodžiu.

58. Viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo, želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo bei viešųjų želdynų įrengimo ar pertvarkymo darbai gali būti pradėti ne anksčiau kaip po 10 darbo dienų nuo informacijos apie numatomus darbus paskelbimo Savivaldybės interneto svetainėje (kai numatytiems vykdyti darbams nereikia šių Taisyklių 44 punkte numatyto Leidimo ar Sprendimo) arba nuo išgaliojusio Leidimo ar Sprendimo paskelbimo Savivaldybės interneto svetainėje. Nurodytas terminas netaikomas, kai viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo, viešųjų želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo darbus atlikti reikia nedelsiant, kai dėl gamtos sąlygų, eismo ar kito įvykio želdinio būklė pakito ir želdinys kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui.

59. Savivaldybės interneto svetainėje paskelbiama informacija apie numatomus keisti žemės sklypo, kuriame yra atskirasis želdynas ar viešasis priklausomasis želdynas, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar žemės sklypo naudojimo būdą; želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadas; sodmenų, reikalingų želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbams atlikti, einamąjį (iki 3 metų laikotarpiui) ir perspektyvinį (iki 10 metų laikotarpiui) poreikį; numatomą želdynų ir želdinių inventorizavimo konkrečiose teritorijose laiką; informaciją apie atliktą želdynų ir želdinių inventorizaciją ir apibendrintus jos rezultatus. Inventorizavimo duomenys vieną kartą per kalendorinius metus turi būti patikslinti atsižvelgiant į per kalendorinius metus išduotus Leidimus, pagal kuriuos iškirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos želdiniai, taip pat įtraukiant per paskutinius kalendorinius metus įrengtus viešuosius želdynus ir pasodintus viešuosius želdinius, nurodant duomenų patikslinimo datą.

VII SKYRIUS

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ BŪKLĖS EKSPERTIZĖ, APSAUGOS, PRIEŽIŪROS IR TVARKYMO KOMISIJA

60. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės skirstomos į kompleksinę (kai vertinamas visas želdynas) ir specialiąją (kai vertinama pavienių želdinių arba želdyno dalies ekologinė, estetinė, fizinė būklė) ir (ar) siekiant nustatyti, kaip želdiniai atitinka jų paskirtį.

61. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė privaloma, kai:

61.1. numatoma pertvarkyti didesnius kaip 1 hektaro ploto viešuosius želdynus urbanizuotose teritorijose;

61.2. numatoma kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos gatvių želdinius ilgesniame kaip 100 m gatvės ruože, kai numatomame pertvarkyti gatvės ruože auga 10 ir daugiau želdinių;

61.3. suinteresuotos visuomenės reikalavimu, kai pateikiamas rašytinis prašymas dėl numatomų tvarkyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo, kurį pasirašė ne mažiau kaip 100 asmenų, kai numatoma kirsti viešuosius želdinius miesto ar miestelio teritorijoje, arba kurį pasirašė ne mažiau kaip 40 asmenų, kai numatoma kirsti viešuosius želdinius kurorto ar kaimo teritorijoje.

62. Suinteresuota visuomenė turi teisę savo iniciatyva užsakyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizę, kai jos atlikti neprivaloma, ir perduoti ekspertizės išvadą Savivaldybei. Apie užsakytą ir numatomą atlikti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizę suinteresuotos visuomenės atstovai privalo raštu informuoti Savivaldybės vykdomąją instituciją, laikydamiesi Želdynų įstatyme nustatytų terminų.

63. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė atliekama parengiamuoju viešųjų želdynų projekto rengimo etapu. Planuojant viešųjų želdynų pertvarkymą, želdinių kirtimą ar kitokį pašalinimą iš augimo vietos ir (ar) tvarkymą Taisyklių 61.3 papunktyje ir 62 punkte išvardytais atvejais, prieš priimant Sprendimą ar išduodant Leidimą, privaloma atsižvelgti į želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą arba nurodyti priežastis ir motyvus, jeigu nuspręsta atsižvelgti tik iš dalies arba nuspręsta neatsižvelgti į želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą.

64. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė turi būti atlikta ir jos išvada pateikta Savivaldybės vykdomajai institucijai per 20 darbo dienų nuo Taisyklių 61.3 papunktyje numatyto rašytinio prašymo ar 62 punkte numatyto pranešimo gavimo dienos. Išvada paskelbiama per 3 darbo dienas nuo želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvados gavimo dienos viešai Savivaldybės interneto svetainėje.

65. Taisyklių 61 punkte numatytais atvejais to paties želdyno ar želdinių būklės ekspertizė gali būti atliekama ne daugiau kaip du kartus. Tokiu atveju želdyno ar želdinių būklės ekspertizę privalo atlikti skirtingi nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai. Taisyklių 62 punkte numatytu atveju želdynų ir želdinių ekspertizių skaičius neribojamas. Kiekvienai želdynų ir želdinių būklės ekspertizei, dėl kurios kreiptasi į Savivaldybės vykdomąją instituciją, atlikti ir jos išvada paskelbti taikomi Taisyklių 64 punkte numatyti terminai.

66. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo išlaidas Taisyklių 63 punkte nurodytais privalomais želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo atvejais apmoka želdyno ar želdinių savininkas ar valdytojas, kitais atvejais – želdynų ir želdinių būklės ekspertizės iniciatorius.

67. Viešųjų želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, būklės stebėsenos, viešųjų želdinių veisimo, privalomos viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimo ir apskaitos darbai finansuojami iš:

- 67.1. Savivaldybės biudžeto lėšų;
- 67.2. valstybės biudžeto lėšų;
- 67.3. Europos Sąjungos lėšų;
- 67.4. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų;
- 67.5. kitų šaltinių.

68. Viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo finansavimas planuojamas vadovaujantis Savivaldybės lygmenis ir (ar) vietovės lygmenis kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, želdynų projektais, Savivaldybės strateginiu plėtros planu ir (ar) Savivaldybės strateginiu veiklos planu ir kitais strateginio planavimo dokumentais.

69. Kitų, negu nurodyta Taisyklių 66 punkte, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbus finansuoja jų savininkai ir (ar) valdytojai.

70. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizę atlieka nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai, turintys kvalifikaciją patvirtinantį atestatą.

71. Vilniaus rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisija (toliau – Komisija) – Savivaldybės tarybos sprendimu sudarytas kolegialus organas, kuris Taisyklių 63 punkte numatytais atvejais ir tvarka teikia išvadą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius. Komisija savo veikloje vadovaujasi Želdynų įstatymu, šiomis Taisyklėmis ir Komisijos nuostatais.

72. Kai Savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose arba ne Savivaldybės valdomoje valstybinėje žemėje ketinama kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos 10 ar daugiau saugotinų želdinių, viešuosiuose atskiruosiuose želdynuose augančius saugotinus želdinius, privaloma gauti Komisijos išvadą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius. Komisija išvadą privalo pateikti savivaldybės vykdomajai institucijai per 20 darbo dienų

VIII SKYRIUS

DRAUDIMAI BENDROJO NAUDOJIMO ŽELDYNuose

73. Asmenys, valantys gatves, šaligatvius, aikštes ir skverus, privalo nepilti ir nelaikyti ant žaliųjų plotų, gėlynų, krūmų ir medžių sniego su žvyru ir druska, žvyro, įvairių chemikalų, taip pat nuo gatvių, skverų nuvalomų nešvarumų.

74. Želdynuose draudžiama:

- 74.1. sodinti, kirsti, genėti, persodinti, laužyti ar kitaip žaloti (kalti vinis (išskyrus tvirtinat inkilus), tvirtinti reklaminius skydus ir kt.) medžius, krūmus, jų šakas, žievę, skinti lapus, žiedus, vaisius, pažeisti šaknis, trypti pomedį;
- 74.2. mindžioti gėlynus, tam nepritaikytas vejas, važinėti dviračiais, jei nėra nurodytų arba įrengtų dviračių takų, taip pat važinėti bet kokios rūšies motorinėmis transporto priemonėmis, išskyrus parkų priežiūros techniką.
- 74.3. plauti visų rūšių transporto priemones;
- 74.4. deginti atliekas, lapus, šakas, kūrenti laužus ne tam skirtose vietose;
- 74.5. sandėliuoti statybines ir kitas medžiagas, prekių atsargas ir tarą.

IX SKYRIUS

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ SAVININKŲ IR VALDYTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

75. Želdynų ir želdinių valdytojai ir savininkai privalo:

- 75.1. išsaugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę;
- 75.2. leisti želdynus ir želdinius inventorizuojantiems specialistams, pateikusiems asmens dokumentą ir Savivaldybės institucijos išduotą patvirtinimą raštu apie Savivaldybės pavedimu atliekamų inventorizavimo darbus, atlikti inventorizavimo darbus, šviesiu paros metu darbo dienomis įeiti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, ir atlikti inventorizavimo darbus;
- 75.3. nenaudoti invazinių rūšių augalų želdynams įrengti ir nesodinti invazinių rūšių augalų, išskyrus istorinius želdynus.

76. Želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai turi teisę nustatyti želdynų lankymo sąlygas (laiką, renginių organizavimo tvarką, lankytojų teises ir pareigas).

77. Viešųjų želdynų savininkai ir (ar) valdytojai turi teisę apriboti ar uždrausti lankymąsi šiuose želdynuose, kai juose vykdomi priežiūros ir tvarkymo darbai. Apie priimtą sprendimą apriboti ar uždrausti viešojo želdyno lankymą viešųjų želdynų savininkai ir (ar) valdytojai privalo paskelbti savivaldybės interneto svetainėje (kai viešojo želdyno savininkas ir (ar) valdytojas yra savivaldybės institucija) ir želdynų informaciniuose stenduose, jeigu tokie įrengti, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki numatytų apribojimų pradžios.

78. Savivaldybės vykdomoji institucija pagal kompetenciją nustatyta tvarka gali suteikti teisę atlikti viešųjų atskirųjų želdynų kūrimo, želdinių sodinimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo darbus ar dalį jų gyvenamosios vietos bendruomenėms, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijoms, sodininkų bendrijoms, nevyriausybinėms organizacijoms ar kitiems juridiniams asmenims, taip pat turi teisę iš šių asmenų priimti savo nuosavybės neatlygintinai perduodamus sodmenų kokybės reikalavimus viešųjų želdynų įrengimui ir želdinių viešosiose erdvėse sodinimui atitinkančius želdinius, sudarydama sutartis dėl bendradarbiavimo želdynų kūrimo, želdinių sodinimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo srityje. Prieš sudarydama bendradarbiavimo sutartį, privalo įsitikinti, kad gyvenamosios vietos bendruomenės, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijos, sodininkų bendrijos, nevyriausybinių organizacijos ar kiti juridiniai asmenys galės užtikrinti Želdinių įstatymo VII skyriuje nustatytą reikalavimų laikymąsi.

X SKYRIUS

TAISYKLIŲ KONTROLĖ IR ATSAKOMYBĖ UŽ JŲ PAŽEIDIMUS

79. Asmenys, neteisėtai sunaikinę želdinius ir (ar) padarę žalą želdynams ir želdiniams, kaip aplinkos objektams, privalo visiškai ją atlyginti ir, jeigu yra galimybė, atkurti iki pažeidimo buvusią būklę.

80. Želdinių sunaikinimu yra laikomi tam tikrų medžio gyvybinių funkcijų pažeidimai, kurie nustatomi vadovaujantis Žalos aplinkai, sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, skaičiavimo metodika, patvirtinta aplinkos ministro.

81. Įmonės, teikiančios teritorijos priežiūros paslaugas (žolės šienavimo, medžių genėjimo ir kitas) ir pažeidusios medžių gyvybines funkcijas, atsodina analogiškos rūšies medį arba atlygina atkuriamąją vertę.

82. Už saugotinių medžių ir krūmų atkuriamosios vertės atlyginimą, kitų įpareigojimų įvykdymą, kirtimą, genėjimą, kelmų išrovimą ar pažeminimą, duobių užlyginimą, želdinių tvarkymo metu paruoštos medienos bei kirtimo liekanų sutvarkymą ir visų išvardytų darbų arba paslaugų atlikimo kokybę atsako Asmenys, kuriems buvo išduotas Leidimas.

83. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

84. Šios Taisyklės gali būti keičiamos, pildomos ir naikinamos Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu.

85. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, galioja patvirtinti naujos redakcijos teisės aktai.

86. Sprendimai, priimti vadovaujantis šiomis Taisyklėmis, gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

87. Kas neaptarta šiose taisyklėse, reguliuojama Želdynų įstatyme.

(savivaldybės administracijos struktūrinio padalinio pavadinimas)

INFORMACIJA APIE NEIŠSAUGOMUS IR ATSODINAMUS ŽELDYNUS IR ŽELDINIUS

Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

(juridinio asmens pavadinimas (fizinio asmens vardas, pavardė), adresas, telefono numeris)

žemės sklype _____
(sklypo, kuriame vykdomi želdinių kirtimo ar kitokio pašalinimo,

atsodinimo darbai, adresas, žemės sklypo kadastro numeris)

Pašalinamų želdynų ir želdinių kiekis:

(želdynų ir želdinių rūšys*)

(medžio stiebo skersmuo 1,3
m aukštyje)*

(želdinių kiekis)

(medžių stiebo skersmenų
1,3 m aukštyje suma)*

(želdinių kiekio suma)

Atsodinamų želdynų ir želdinių kiekis:

(želdynų ir želdinių rūšys*)

(medžio stiebo skersmuo 1,3
m aukštyje)*

(želdinių kiekis)

(medžių stiebo skersmenų
1,3 m aukštyje suma)*

(želdinių kiekio suma)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Pakeitimai:

1.

Vilniaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T3-286\(1.6 E\)](#), 2025-09-26, paskelbta TAR 2025-10-02, i. k. 2025-16592

Dėl Vilniaus rajono želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių patvirtinimo